

Nr 5**Trafikutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedskrivning av statens järnvägars statskapital, m. m.****Propositionen**

I propositionen 1971: 85 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 12 mars 1971 föreslagit riksdagen att godkänna dels de av departementschefen förordade riktlinjerna för nedskrivning av statens järnvägars statskapital, dels den av departementschefen förordade pensionskostnadsredovisningen för statens järnvägar.

För att få till stånd en trafikpolitiskt betingad anpassning av SJ:s kostnadsansvar föreslås i propositionen en nedskrivning av det i SJ investerade statskapitalet med ca 1 060 milj. kr. Nedskrivningen motiveras av bl. a. att statskapitalet delvis hänför sig till äldre tillgångar, som antingen helt bör skrivas av eller också tas upp med lägre värden. I sammanhanget har även beaktats den extra belastning som åvilar SJ i pensionskostnadshänseende genom att pensionsutgifter direktfinansieras och i sin helhet belastar årsresultatet i stället för att beräknas enligt försäkringstekniska grunder. Härvidlag föreslås – utifrån gjorda beräkningar av SJ:s merbelastning – en viss redovisningsmässig omläggning, som möjliggör en mera rättvisande bedömning av SJ:s rörelseresultat. Erforderliga avskrivningsmedel för nedskrivning av statskapitalet – ca 1 060 milj. kr. – föreslås bli täckta med anlåtande av fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Behållningen på fonden uppgick per den 31 december 1970 till ca 680 milj. kr. Behov av ytterligare avskrivningsmedel föreligger således. Denna fråga torde få tas upp i tilläggsstat I för budgetåret 1971/72.

Utskottet

Inom ramen för det trafikpolitiska handlingsprogrammet har, såsom i propositionen framhålles, vissa reformer vidtagits, som för SJ inneburit att järnvägstrafiken fått väsentligt bättre möjligheter att göra sig gällande på olika delar av transportmarknaden. Detta har skett genom att olika tidigare för företaget gällande restriktioner avvecklats och genom att ersättning numera lämnas SJ för driften av de olönsamma järnvägslinjer som upprätthålls av lokaliseringspolitiska och sociala skäl.

En anpassning även av SJ:s avkastningskrav har emellertid sedan länge ansetts erforderlig för att ernå en större kostnadsmässig rättvisa i förhållandet mellan SJ och de övriga trafikgrenarna. De nu föreslagna åtgärderna är enligt utskottets uppfattning väl ägnade att tjäna detta syfte och innebär i dessa delar ett fullföljande av intentionerna i 1963 års trafikpolitiska beslut. Härigenom tillgodoses f. ö. också vissa yrkanden i de motioner som vid årets början väckts rörande den statliga trafikpolitikens utformning och inriktning. Till härmed sammanhängande frågor återkommer utskottet i sitt betänkande nr 6 denna dag.

Under hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet departementschefens förslag, som även innebär att erforderliga avskrivningsmedel för nedskrivning av statskapitalet – ca 1.060 milj. kr. – bör täckas med anlåtande av fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Frågan om de ytterligare anslagsmedel som i anledning härav måste tillföras fonden avses bli upptagen i kommande proposition om tilläggsstat I för budgetåret 1971/72.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. godkänner de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för nedskrivning av statens järnvägars statskapital,
2. godkänner den i statsrådsprotokollet förordade pensionskostnadsredovisningen för statens järnvägar.

Stockholm den 28 april 1971

På trafikutskottets vägnar

SVEN GUSTAFSON

Närvarande: herrar Gustafson i Göteborg (fp), Mellqvist (s), Dahlgren (c), Lindahl (s), Lothigius (m), Hjorth (s), Persson i Heden (c), Hugosson (s), Sellgren (fp), Rosqvist (s), Lindberg (s), Håkansson (c), Magnusson i Kristinehamn (vpk), Clarkson (m) och fru Thunvall (s).